

Predlog platforme o učešću ministra ljudskih i manjinskih prava Fatmira Gjeke na 148. Plenarnom zasijedanju Venecijanske komisije, 9.-10. oktobra 2026. godine, u Veneciji, Republika Italija

I. UVOD

Ministru ljudskih i manjinskih prava Fatmiru Gjeku upućen je poziv od strane Sekretarke Evropske komisije za demokratiju kroz pravo (u daljem tekstu Venecijanska komisija) Simone Granate-Mangini (Simona Granata – Menghini) za učešće na 148. zasijedanju Venecijanske komisije koje će se održati 9. i 10. oktobra u Veneciji, Republika Italija.

II. UČEŠĆE MINISTRA NA 148. PLENARNOM ZASIJEDANJU VENECIJANSKE KOMISIJE

Učešće ministra ljudskih i manjinskih prava Fatmira Gjeke planirano je u okviru 148. zasijedanja Venecijanske komisije budući da je nacrt zajedničkog mišljenja Venecijanske komisije i Generalnog direktorata za demokratiju i ljudsko dostojanstvo (DGII) Savjeta Evrope na nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama uvršten u Dnevni red zasijedanja.

Nacrt Zajedničkog mišljenja pripremljen je u okviru Mehanizma za koordinaciju ekspertize, u sklopu zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku“.

III. ZNAČAJ UČEŠĆA

Ministar ljudskih i manjinskih prava pozvan je da učestvuje u razmjeni mišljenja sa Venecijanskom komisijom tokom razmatranja Nacrta zajedničkog mišljenja i da održi sedmominutno usmeno izlaganje na engleskom ili francuskom jeziku, nakon čega će učestvovati u diskusiji.

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava sprovodi proces izmjena i dopuna Zakona o manjinskim pravima i slobodama, sa ciljem daljeg unapređenja zakonodavnog okvira kojim se uređuju zaštita i ostvarivanje manjinskih prava, kao i rješavanja pitanja identifikovanih kroz njegovu praktičnu primjenu.

Radna grupa za izradu nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama formirana je 16. septembra 2025. godine. Radna grupa je uzela u obzir relevantne preporuke koje je Venecijanska komisija dala u prethodnom

period. Javna rasprava o Nacrtu zakona sprovedena je u periodu od 4. do 24. februara 2026. godine. Pored dostavljanja pisanih komentara, konsultacije su omogućile predstavnicima manjinskih zajednica i drugim relevantnim zainteresovanim stranama da iznesu svoje stavove o predloženim zakonskim rješenjima. Dostavljeni komentari odnosili su se kako na pojedinačne odredbe Nacrta zakona, tako i na šira pitanja u vezi sa praktičnom primjenom okvira za zaštitu manjinskih prava.

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je 14. maja 2026. godine zatražilo mišljenje Venecijanske komisije o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama. Nacrt zajedničkog mišljenja su pripremale Venecijanska komisija i Generalni direktorat Savjeta Evrope za demokratiju i ljudsko dostojanstvo (DGII).

U okviru pripreme nacrtu zajedničkog mišljenja, izvjestioci Venecijanske komisije boravili su u ekspertske posjeti u Crnoj Gori 6. i 7. jula 2026. godine. Cilj posjete bio je pribavljanje informacija, utvrđivanje činjenica, pojašnjenje stavova relevantnih institucija i zainteresovanih strana, kao i razgovor o predloženim zakonskim rješenjima prije finalizacije Zajedničkog mišljenja.

Tokom posjete, izvjestioci su održali konsultacije sa ministrom ljudskih i manjinskih prava i predstavnicima Ministarstva, predstavnicima parlamentarne većine i opozicije, Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Ministarstvom kulture i medija, predstavnicima akademske zajednice i civilnog društva, nacionalnim savjetima manjina, Centrom za očuvanje i razvoj kulture manjina (CEKUM), kao i Fondom za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava. Konsultovani su i predstavnici civilnog društva i eksperti uključeni u Radnu grupu za pripremu izmjena i dopuna Zakona. Sastanci su omogućili izvjestiocima da sagledaju različite institucionalne perspektive i stavove zainteresovanih strana, kako u pogledu predloženih izmjena i dopuna, tako i njihove praktične primjene. Nakon misije za utvrđivanje činjenica, komunikacija sa relevantnim zainteresovanim stranama je nastavljena kako bi se izvjestiocima pružile sve dodatne informacije potrebne za pripremu Zajedničkog mišljenja.

Preporuke sadržane u Zajedničkom mišljenju pružile značajne smjernice za dalju finalizaciju Nacrta zakona i utvrđivanje konačnih zakonskih rješenja, sa ciljem obezbjeđivanja njihove usklađenosti sa relevantnim evropskim standardima i jačanja djelotvornosti okvira za zaštitu manjinskih prava u Crnoj Gori.

VIII. SASTAV DELEGACIJE I TROŠKOVI PUTA

Pored ministra ljudskih i manjinskih prava Fatmira Gjeke, u sastavu delegacije biće Astrit Hoxha, državni sekretar, Ramiz Šahman, načelnik Službe za opšte poslove, Milica Stojović, samostalna savjetnica u Direktoratu za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, Sanja Žugić, šefica Kabineta u Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava i Milica Kadić Aković, prevoditeljka.

Troškove puta i boravka ministra ljudskih i manjinskih prava i članova delegacije snosiće Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava, dok za ministra ljudskih i manjinskih prava troškove snosi Savjet Evrope.